

Keskeisiä näkökohtia turvetuotantoalueelle soveltuvan vesiensuojelumenetelmän valinnassa

Kaisa Heikkinen, Suomen ympäristökeskus

Tärkein peruste turvetuotantoalueelle soveltuvan vesiensuojelumenetelmän valinnassa on se, että menetelmän on osoitettu vähentävän turvetuotannon kuormitusta. Tietoa menetelmän toimivuudesta tulee olla turvetuotannon yhteydestä, mutta usein on riittävää myös tieto menetelmän hyvästä toimivuudesta jonkin muun kuormituslähteen yhteydestä. Tällöin tämän muun kuormituslähteen olisi kuitenkin hyvä olla hydrologisesti ja geokemiallisesti samankaltainen turvetuotannon kanssa. Yhtenä esimerkkinä voidaan mainita metsäojitus.

Menetelmän käytön tulisi myös olla kustannustehokasta ja hyvin hallittavissa. Olisikin hyvä, jos menetelmän käyttökelpoisuutta olisi tässä mielessä jo arvioitu yhteistyössä toiminnanharjoittajien ja vesiensuojeluviranomaisten kanssa ja menetelmälle olisi myös laadittu hyvät ja selkeät käyttöohjeet.

Tietoa menetelmällä saavutettavista puhdistustuloksista tulee olla riittävän pitkältä ajalta siten, että tietoa on hankittu kaikilta niiltä vuodenojilta ja hydrologisesti toisistaan poikkeavilta jaksoilta, joiden aikana menetelmää on tarkoitus käyttää vesistökuormituksen vähentämisessä. Luotettavin puhdistustulosten seuranta tehdään vesiensuojelurakenteen ylä- ja alapuolisten ainemäärien seurannan avulla. Useimmiten tämä edellyttää ylä- ja alapuolisten vesimäärien jatkuvatoimista seurantaa sekä riittävän tiheää vesinäytteenottoa luotettavan tiedon saamiseksi vesistöä kuormittavien aineiden pitoisuuksista.

Tarkin tieto menetelmällä saavutettavista puhdistustuloksista saadaan yleensä menetelmää kehittävien T&K-projektien raporteista ja muista julkaisuista. Tämä tieto on jo yleensä riittävää, joskin arvio menetelmän luotettavuudesta vahvistuu myös mahdollisten velvoitetarkkailuista saatujen positiivisten tulosten perusteella.

Soveltuvan menetelmän käytölle tulee myös olla selkeät, uusimpaan tietoon perustuvat hydrologiset ja biogeokemialliset perusteet. Näiden perusteiden merkitys on suuri erityisesti silloin, kun arvioinnin kohteena on aivan uudentyyppinen vesiensuojelurakenne.

Tärkeää on myös, että menetelmän kehitystyön eri vaiheet ja niistä saadut tulokset on raportoitu selkeästi ja luotettavasti. Oman lisäarvonsa tälle raportoinnille antavat menetelmän kehitystyössä syntyneet tieteelliset julkaisut. Niiden olemassaolo kertoo siitä, että menetelmän kehittämisessä tehty tutkimustyö ja sen tulokset ovat läpäisseet aihepiirin tieteellisen arvioinnin.